

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української літератури, компаративістики
і грінченкознавства
Кафедра української мови

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

« 03 » _____ 2025 р.

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

**ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА
(СОЦІАЛЬНО-ВОЛОНТЕРСЬКА)**

для студентів

освітнього рівня: першого (бакалаврського)
спеціальності 035 Філологія (Українська мова і література)
спеціалізації 035.01 «Українська мова та література»
освітньої програми 035.01.01 «Українська мова та література»

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Код ЄДРПОУ 45307885	
Програма № 035.01.01	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
	(Підпис, печатка)
03	2025 р.

Київ – 2025

Розробник:

Саврасова-В'юн Тетяна Олександрівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Викладачі:

Русаченко Наталя Павлівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української мови
Протокол №2 від 27.01.2025 року

Завідувач кафедри

Михайло ВІНТОНІВ

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми
035.01.01 «Українська мова та література» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
____.____.2025 р.

Гарант освітньої програми (керівник проєктної групи)

Тетяна ВИДАЙЧУК

Робочу програму перевірено
____.____.2025 р.

Заступник декана з науково-методичної та навчальної роботи

Світлана ГОРОБЕЦЬ

Пролонговано:

на 20_/20_ н.р	_____ (підпис)	(_____) ПБ	«__»__ 20__ р.	протокол №__
на 20_/20_ н.р	_____ (підпис)	(_____) ПБ	«__»__ 20__ р.	протокол №__
на 20_/20_ н.р	_____ (підпис)	(_____) ПБ	«__»__ 20__ р.	протокол №__
на 20_/20_ н.р	_____ (підпис)	(_____) ПБ	«__»__ 20__ р.	протокол №__

1. ОПИС ПРАКТИКИ

Найменування показників	Характеристика практики за формами навчання	
	денна	заочна
Вид практики	Виробнича (соціально-волонтерська)	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	1,5/45	
Курс	2	
Семестр	4	
Кількість змістових модулів із розподілом	1	1
Обсяг кредитів	1,5	1,5
Обсяг годин	45	45
Кількість тижнів	1	1
Форма семестрового контролю	залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета: забезпечити фундаментальну практичну підготовку кваліфікованих кадрів для виконання професійних завдань соціально-волонтерського характеру; підготувати випускників до самостійної соціально-волонтерської, просвітницької, організаторської та популяризаторської діяльності.

Завдання:

Сприяти формуванню програмних загальних і фахових компетенцій, визначених відповідними освітніми програмами, зокрема: загальні компетентності (ЗК-3, ЗК-4, ЗК-5, ЗК-6, ЗК-7, ЗК-8, ЗК-10), фахові компетентності (ФК-2, ФК-3, ФК-4, ФК-6, ФК-12, ФК-15, ФК-18, ФК-19):

ЗК-3: здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

ЗК-4: здатність бути критичним і самокритичним;

ЗК-5: здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;

ЗК-6: здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК-7: уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

ЗК-8: здатність працювати в команді та автономно;

ЗК-10: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ФК-2: здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;

ФК-3: здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється);

ФК-4: здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію;

ФК-6: здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову (и), що

вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанровостильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя;

ФК-12: здатність до організації ділової комунікації;

ФК-15: інтеракційна компетентність передбачає: уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативностилістичної доцільності та мовної правильності;

ФК-18: методична і психолого-педагогічна компетенція: знання закономірностей розвитку особистості, формування психічних процесів пам'яті, мислення, уяви, почуттів і психічних основ вивчення мови;

ФК-19: лінгво-прикладна компетенція передбачає: володіння лінгводидактичними уміннями, методичними прийомами та організаційними технологіями, необхідними для ефективної роботи в освітніх закладах.

4. РЕЗУЛЬТАТИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Після проходження соціально-волонтерської практики студент має такі результати:

ПРН-5: співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо;

ПРН-9: характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов (и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію;

ПРН-12: аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;

ПРН-13: аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації);

ПРН-14: використовувати мову(и), що вивчається (ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя;

ПРН-17: збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання;

ПРН-18: мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах;

ПРН-21: застосовувати теорії й володіти практичними навичками проектування, конструювання, моделювання освітнього процесу, складати різні види планів для організації процесу навчання українською мовою, враховувати психолого-педагогічні основи навчального процесу в школі та специфіку професійної викладацької діяльності.

3. БАЗИ ПРАКТИКИ

№	Район	Заклад	Спеціальність практикантів (скорочено)
1	м.Київ, Оболонський проспект, 1Б	Благодійна організація «Простір Життєлюб»	«Філологія. Українська мова і література»
2	м.Київ, вул. Озерна, 18А	Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Оболонського району м. Києва	«Філологія. Українська мова і література»
2	за місцем проживання	Благодійна організація на вибір студента	«Філологія. Українська мова і література»

4. СТРУКТУРА ПРАКТИКИ

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин за видами роботи
<i>Етап 1. Організаційний</i>	
1. Закріплення студентів за базами для проходження практики. 2. Участь у роботі настановної конференції. 3. Закріплення практикантів за керівниками.	2
<i>Разом</i>	2
<i>Етап 2. Основний</i>	
1. Вивчення вимог програми до змісту практики, отримання методичних рекомендацій та завдань.	2
2. Складання індивідуального плану проходження практики.	2
3. Ознайомлення з організаційною структурою, змістом та напрямками роботи установи, організації, що є базою практики.	6
4. Вивчення нормативно-правової бази діяльності установи, організації, що є базою практики.	4
5. Розробка власного соціально-волонтерського проєкту та реалізація одного із заходів проєкту	20
<i>Разом</i>	34
<i>Етап 3. Підсумковий</i>	
1. Оформлення звітної документації з практики, презентації результатів практики, фотоматеріалів.	4
2. Підготовка презентаційних матеріалів у соціальних мережах.	3
2. Звітна конференція в університеті.	2
<i>Разом</i>	9
Усього	45

6. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

6.1. Особливості організації та проведення практики.

Упродовж практики на *організаційному етапі* студенти здійснюють таку діяльність:

- беруть участь у настановній конференції.

На *основному етапі* практики студенти здійснюють таку діяльність:

- вивчають вимоги програми до змісту виробничої практики (соціально-волонтерської);
- знайомляться з методичними рекомендаціями до проходження практики;
- складають індивідуальний план проходження практики;
- розробляють соціально-волонтерський проєкт та реалізують один із заходів проєкту.

1. *Вивчення змісту та організації роботи бази практики:*

(1 день практики)

- визначення керівників від бази практики для проходження практики;
- знайомство студентів-практикантів з базою практики – рівень, мета і завдання установи, специфіка політики установи, організація діяльності, основні напрямки роботи, історія, партнери тощо).

(2 день практики)

- вивчення нормативно-правової документації, що регламентує діяльність бази практики;
- складання індивідуального плану соціально-волонтерської практики.

2. *Проведення соціально-волонтерської роботи:*

(3 день практики)

- розробка власного соціально-волонтерського проєкту та етапів його реалізації;
- розробка сценарного плану реалізації одного із заходів соціально-волонтерського проєкту.

(4 день практики)

- реалізація одного із заходів соціально-волонтерського проєкту;
- самоаналіз реалізації одного заходу власного соціально-волонтерського проєкту (із фіксацією у щоденнику);

3. *Підбиття підсумків практики*

(5 день практики)

- оформлення звітної документації із практики;

- підготовка, розміщення презентаційних матеріалів у соціальних мережах;
- відображення проведеної роботи у щоденнику практики;
- звітна конференція в університеті.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Карта самостійної роботи студента

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Модуль 1	Підготовка та розміщення у соціальних мережах презентаційних матеріалів, що демонструють проходження студентом-практикантом соціально-волонтерської практики	15	I
Разом		15 балів	

Критерії оцінювання самостійної роботи:

- успішність виконання студентом завдань практики;
- успішність виконання студентом доручень керівників практики;
- дотримання студентами етичних правил, виробничої дисципліни, правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- власна активність, ініціативність студента у процесі виконання завдань практики;
- систематичність та якість ведення щоденника практики;
- повнота, логічність і стилістична досконалість звіту про проходження виробничої практики;
- якість, коректність, теоретична грамотність і практична цінність наданих матеріалів;
- змістовність, логічність, цілісність і лаконізм доповіді та відповідей на запитання на звітній конференції.

6.3. Обов'язки студентів упродовж практики.

Під час практики студент зобов'язаний:

- виконувати всі види робіт, передбачені програмою практики;
- усвідомлено ставитись до формування фахових компетентностей.

6.4. Обов'язки керівників практики від Університету та від бази практики:

- забезпечити умови для проходження практики;
- надавати методичну допомогу студентам під час проходження практики;

- контролювати виконання студентами програми практики;
- за результатами практики оцінити діяльність студентів.

7. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів Денна форма

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	
			Кількість одиниць	Максималь на кількість балів
1.	Участь у настановній конференції	1	1	1
2.	Розроблений індивідуальний план	5	1	5
3.	Аналіз організаційної структури, змісту, напрямів діяльності бази практики	10	1	10
4.	Список нормативно-правової документації бази практики	5	1	5
5.	Аплікаційна форма соціально-волонтерського проєкту із заходами його реалізації	20	1	20
6.	Сценарний план одного заходу соціально-волонтерського проєкту, його реалізація	20	1	20
7.	Презентаційні матеріали, фотоматеріали з практики	10	1	10
8.	Систематичне ведення щоденника практики	2	1	2
9.	Своєчасне оформлення та здача звітної документації	11	1	11
10.	Участь у звітній конференції	1	1	1
	Разом			85
Самостійна робота: 15 б.				
Максимальна кількість балів: 100 б.				
Розрахунок коефіцієнта: $100:100=1$				

Заочна форма

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1.	Участь у настановній конференції	1	1	1
2.	Розроблений індивідуальний план	5	1	5
3.	Аналіз організаційної структури, змісту, напрямів діяльності бази практики	10	1	10
4.	Список нормативно-правової документації бази практики	5	1	5
5.	Аплікаційна форма соціально-волонтерського проекту із заходами його реалізації	20	1	20
6.	Сценарний план одного заходу соціально-волонтерського проекту, його реалізація	20	1	20
7.	Презентаційні матеріали, фотоматеріали з практики	10	1	10
8.	Систематичне ведення щоденника практики	2	1	2
9.	Своєчасне оформлення та здача звітної документації	11	1	11
10.	Участь у звітній конференції	1	1	1
	Разом			85
Самостійна робота: 15 б.				
Максимальна кількість балів: 100 б.				
Розрахунок коефіцієнта: $100:100=1$				

7.2. Перелік звітної документації

1. Щоденник практики (Додаток 1):

- заповнюється студентами щоденно протягом усього часу практики;
- містить первинні завдання діяльності студента, характеристику основних видів роботи, виконаної студентом протягом дня та їх результат, зауваження, пропозиції, нотатки як студента, так і керівників практики.

2. Аплікаційна форма проєкту (Додаток 2), яка містить заходи реалізації соціально-волонтерського проєкту. Заповнена аплікаційна форма проєкту узгоджується з керівником від бази практики.

3. Аналіз організаційної структури, змісту, напрямів діяльності бази практики (Додаток 3).

4. Список нормативно-правових документів, що регламентують діяльність установи, організації, що є базою практики (Додаток 4).

5. Індивідуальний план (дата, зміст виконаного завдання практики, відмітка про виконання).

6. Сценарний план одного з проведених заходів соціально-волонтерського проєкту, що зафіксовані в аплікаційній формі проєкту (Додаток 5).

7. Титульна сторінка папки зі звітною документацією з практики (Додаток 6).

8. Презентаційні, фото матеріали з практики.

Звітна документація подається студентом керівнику практики від кафедри в зазначений термін.

7.3. Система контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

Модуль включає бали за виконану роботу студентом-практикантом під час практики.

Діяльність, яку виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на конференції у присутності членів кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства, кафедри української мови.

Кількість балів за виконану студентом-практикантом роботу залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

7.4. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань/умінь/навичок в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань/умінь/навичок в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань/умінь/навичок з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань/умінь/навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання і професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань/умінь/навичок
F, FX	1-59 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним проходженням досить низький рівень знань/умінь/навичок, що вимагає повторного проходження

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ОСНОВНІ

1. Антонова О. Р. Особливості функціонування сімейного волонтерства в Україні. *Держава та регіони. Серія Державне управління*. 2016. № 1. С. 31-35.
2. Бондаренко З. П. До питання про менеджмент та супервізію волонтерської роботи. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2012. № 2. С. 43-53.
3. Верховна Рада Про внесення змін до деяких законів України щодо волонтерської діяльності : Закон від 05.03.2015 р. № 246-VIII. *Голос України*. 2015. № 57. С.10.
4. Горєлов Д.М., Корнієвський О. А. Волонтерський рух: світовий досвід та українські громадянські практики : аналіт. доп. К. : НІСД, 2015. 36 с.
5. Доманчук Д.С. Роль волонтерства у процесі соціалізації студентської молоді. *Молодий вчений*. 2017. № 2 (42). 491-495.
6. Леонова В. І. Волонтерський рух в Україні : методичні рекомендації. Одеса, 2019. 56 с.
7. Мовчан Г.В. Волонтерський рух як чинник формування соціальної активності студентської молоді. *Reporter of the priazovskyi state technical university*. 2020. № 5. С. 46-50.
8. Овчарова Л. М. Волонтерська діяльність як чинник формування соціальної активності студентів. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Київ, 2019. Вип. 66. С. 141-145.

ДОДАТКОВІ РЕСУРСИ

9. Дидух І. Волонтерська діяльність як засіб для самореалізації та самовизначення особистості. *Освітній простір*. 2017. № 10. С. 115-120.
10. Доній Н. Є., Кузьменко А. В. Волонтерство як прояв світоглядної ініціативи. *Людина. Культура. Освіта* : матеріали II всеукраїнських філософських читань пам'яті доктора філософських наук, професора В.І. Шевченка. Чернігів, 2012 . С. 138-146.
11. Жуляєв В. В., Бондарук О. В. Міжнародна волонтерська праця молоді країн ЄС як особлива форма зайнятості. *Ринок праці та зайнятість населення*. 2016. № 2. С. 22-25.
12. Івженко І. Б. Зарубіжний досвід залучення волонтерських рухів до взаємодопомоги на місцевому рівні. *Держава та регіони*. 2016. № 1. С. 174-178
13. Матвійчук А. Держава і волонтери: правове поле для взаємодії. *Фінансовий контроль* . 2015. № 3. С. 28-29.
14. Павлюк К. С. Волонтерський рух: зарубіжний досвід та вітчизняні практики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 13-14. С. 87-93.
15. Чайка І. Ю. Волонтерство: сутність феномена та особливості його функціонування в сучасній Україні. *Науково-теоретичний альманах «Грані»*. 2017. Т. 20. № 7. С. 72-79.
16. Черниш Н. Вплив довіри та довірчих відносин на становлення новітнього соціального інституту волонтерства у сучасній Україні. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2016. № 2. С. 26-38.

ДОДАТКИ

Додаток 1

(1 сторінка)

ЩОДЕННИК

Студента _____
ПІП

групи _____
шифр

Практика проходить в _____
назва установи

Адреса бази практики _____

Терміни проходження практики _____

Керівник практики від кафедри _____

Керівник від бази практики _____

(2 сторінка)

№	Дата*	Зміст роботи*	Кількість годин*	Відмітка про виконання, зауваження, рекомендації* *	Підпис керівника від бази практики**

Примітка:

*– графи заповнюються студентом-практикантом;

**– графи заповнюються керівником від бази практики.

Щоденник практики підписується керівником від бази практики щодня.

Аплікаційна форма проєкту

1	Назва проєкту, опис проблеми, на вирішення якої спрямовано проєкт (речення до 10 слів, що відображає суть проєкту)			
2	Мета та завдання проєкту			
3	Очікувані, прогнозовані результати			
4	Бенефіціарії (цільові групи) проєкту			
5	Заходи реалізації проєкту, терміни виконання, місце, виконавці	Назва заходу	Термін виконання	Відповідальний
6	Ресурсне забезпечення проєкту			
7	Кошторис витрат			
8	Припущення, фактори ризику			
9	Склад робочої групи			
10	Контакти відповідального за проєкт			

ОРІЄНТОВАНА СХЕМА АНАЛІЗУ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ, ЗМІСТУ, НАПРЯМІВ ДІЯЛЬНОСТІ БАЗИ ПРАКТИКИ

1. Назва установи.
2. Наявність мети діяльності установи.
3. Напрями діяльності установи.
4. Організаційна структура установи.
5. Основні проєкти установи.
6. Цільова аудиторія реалізації проєктів установи.

ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ, ЩО РЕГЛАМЕНТУЄ РОБОТУ БАЗИ ПРАКТИКИ

- 1.
- 2.
- 3.

Додаток 5

Орієнтовний сценарний план соціально-волонтерського заходу

1. Назва заходу.
2. Мета, завдання заходу.
3. Місце, час проведення.
4. Формат, форми, методи проведення.
5. Матеріально-технічне забезпечення.
6. Цільова аудиторія.
7. Кількість учасників, їх вік.
8. План проведення заходу (вправи, ігри, акції, конкурси, вікторини, екскурсії тощо).
9. Підведення підсумків заходу.

Додаток 6

Зразок оформлення титульної сторінки папки

**Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва**

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА (СОЦІАЛЬНО-ВОЛОНТЕРСЬКА)

КУРСУ _____

ГРУПИ _____

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ _____

ППП _____

Практика проходила в _____
з _____ по _____

Керівник практики від кафедри української мови

ПІБ _____